

**HANDBÓK STARFSLAUNASJÓÐS
SJÁLFSTÆTT STARFANDI
FRÆÐIMANNA**

ÚTHLUTUNARREGLUR

2022

Efnisyfirlit

Formáli	1
1 Almennar upplýsingar varðandi Starfslaunasjóð sjálfstætt starfandi fræðimanna	1
1.1 Hlutverk Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna	1
1.2 Tímasetningar	1
1.3 Stjórn Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna	1
1.4 Almenn upplýsingagjöf	1
2 Reglur og leiðbeiningar til umsækjenda	1
2.1 Starfslaun	1
2.2 Umsóknir	2
3 Matsferli	2
3.1 Matsþættir	2
4 Styrkveitingar	2
4.1 Samningur	2
4.2 Greiðslur styrktra verkefna	2
4.3 Lokaskýrslur	2
5 Siða- og vanhæfisreglur	3
5.1 Vanhæfisreglur	3
5.2 Misferli	3

FORMÁLI

Þessi handbók Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna fyrir umsækjendur gildir fyrir styrkárið 2022. Markmið hennar er að auka gegnsæi ferlisins fyrir alla sem koma að því, allt frá auglýsingu umsóknarfrests að styrkveitingu og utanumhaldi um veittan styrk. Í handbókinni eru reglur um úthlutun úr sjóðnum og ýmsar gagnlegar upplýsingar svo sem um réttindi og skyldur styrkþega. Til að handbókin gegni hlutverki sínu eru umsækjendur hvattir til að lesa hana í heild sinni.

1 ALMENNAR UPPLÝSINGAR VARÐANDI STARFSLAUNASJÓÐ SJÁLFSTÆTT STARFANDI FRÆÐIMANNA

1.1 HLOTVERK STARFSLAUNASJÓÐS SJÁLFSTÆTT STARFANDI FRÆÐIMANNA

Hinn 10. janúar 2013 setti mennta- og menningarmálaráðherra reglur um nýjan sjóð, Starfslaunasjóð sjálfstætt starfandi fræðimanna, en á sama tíma var Launasjóður fræðiritahöfunda lagður niður. Fjallað er um hlutverk hins nýja sjóðs í 1. gr. reglnanna (nr. 25/2013) en þar segir: „Meginhlutverk sjóðsins er að launa starfsemi þeirra fræðimanna sem starfa sjálfstætt í sinni fræðigrein.“ Starfslaunasjóður sjálfstætt starfandi fræðimanna er samkeppnissjóður og hefur ráðherra falið Rannís umsjón með honum.

1.2 TÍMASETNINGAR

Umsóknarfrestur fyrir umsóknir í Starfslaunasjóð sjálfstætt starfandi fræðimanna er auglýstur með a.m.k. 4 vikna fyrirvara.

1.3 STJÓRN STARFSLAUNASJÓÐS SJÁLFSTÆTT STARFANDI FRÆÐIMANNA

Mennta- og menningarmálaráðherra skipar stjórn Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna til þriggja ára í senn samkvæmt tilnefningum frá Hagþenki, félagi höfunda fræðirita og kennslugagna, og ReykjavíkurAkademíunni. Formaður stjórnarinnar er skipaður án tilnefningar. Varamenn eru skipaðir með sama hætti.

Samkvæmt 11. grein reglna nr. 25/2013 um Starfslaunasjóð sjálfstætt starfandi fræðimanna setur stjórn sjóðsins nánari reglur um úthlutun úr sjóðnum og kynnur þær fyrir mennta- og menningarmálaráðherra.

1.4 ALMENN UPPLÝSINGAGJÖF

Sérfræðingar sjóðsins veita upplýsingar og aðstoð virka daga frá 9:00 – 15:00. Umsækjendur mega ekki undir neinum kringumstæðum hafa samband við stjórn meðan á matsferli stendur. Spurningum skal beint til sérfræðinga sjóðsins. Hafi umsækjandi samband við stjórn vegna umsóknar verður hún tekin úr matsferli.

2 REGLUR OG LEIÐBEININGAR TIL UMSÆKJENDA

Rétt til að sækja um starfslaun úr sjóðnum hafa höfundar fræðirita og fræðigreina, handbóka, orðabóka og viðamikils upplýsingaefnis á íslensku á ýmsu formi. Í því felst að Starfslaunasjóður sjálfstætt starfandi fræðimanna getur veitt sjálfstætt starfandi fræðimönnum starfslaun svo að þeir geti sinnt störfum sínum við vinnu og undirbúning á fræðiritum og upplýsingaefni. Miðað er við að umsækjendur geti sótt um starfslaun fyrir vinnu við fleiri en eitt verkefni sem unnin eru samhliða er hafa útgáfu að langtímamarkmiði. Verkefni til prófgráðu eru ekki styrkt af sjóðnum.

2.1 STARFSLAUN

Styrkflokkar eru fjórir, það eru starfslaun til þriggja, sex, níu eða tólf mánaða. Starfslaun sjóðsins árið 2022 eru 490.920 kr. á mánuði (um verktakagreiðslur er að ræða).

Starfslaunasjóður sjálfstætt starfandi fræðimanna greiðir hvorki yfirvinnu vegna rannsókna né laun til þeirra sem eru jafnframt á fullum launum í öðrum störfum. Fullt starf í skilningi þessara reglna miðast við 67% starf eða meira. Styrkþegi þarf því að taka launalaust leyfi frá störfum til að sinna verkefninu ef hann er í fullu starfi. Fyrir styrki til 3 og 6 mánaða er heimilt að vera í allt að 50% starfi.

Hægt er að sækja um starfslaun til sama verkefnis til eins árs í senn, að hámarki þrisvar sinnum.

2.2 UMSÓKNIR

Faglegt mat á umsókn byggist eingöngu á þeim upplýsingum sem gefnar eru í umsókn. **Ekki er tekið við gögnum eftir að umsóknarfrestur rennur út.**

Eingöngu er tekið við umsóknum í gegnum rafrænt umsóknarkerfi Rannís.

Til að auðvelda faglegt mat á umsókn er mikilvægt að verkefnislýsing sé vönduð. Hafa skal eftirfarandi atriði í huga:

- Mikilvægt er að verkefnið hafi vel skilgreind markmið og sé skipt í vel afmarkaða verkþætti.
- Lýsa þarf hverjum verkþætti fyrir sig, tengingum við aðra verkþætti í verkefninu og áætla tíma sem fer í hvern verkþátt.
- Lýsa skal í verk- og tímaáætlun helstu vörðum sem marka skil á milli áfanga í verkefninu.
- Gera skal grein fyrir hvernig staðið verður að birtingu.

Ferilskrá

Ferilskrá skal vera hnitmiðuð og gefa upplýsingar sem nýtast við mat á umsókn. Ferilskráin skal innihalda upplýsingar um núverandi stöðu umsækjanda auk upplýsinga um menntun, fyrri störf og birt ritverk.

3 MATSFERLI

Stjórn Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna metur umsóknir í sjóðinn og tekur ákvörðun um styrkveitingu.

Stjórn getur leitað álits ytri matsmanns ef hún telur þörf á því.

Stutt samantekt stjórnar fylgir svari til umsækjanda.

3.1 MATSÞÆTTIR

Stjórn metur umsóknir eftir gæðum þeirra og efnistöfum, greiningu á stöðu þekkingar, markmiði, nýnæmi, frumleika og verkáætlun. Tekið er tillit til líklegrar birtingar niðurstaðna til gagns fyrir almenning og fræðasamfélag.

4 STYRKVEITINGAR

Styrkveitingar eru birtar á vef Rannís og þar er einnig hægt að leita í gagnagrunni sjóðsins að fyrri úthlutunum.

4.1 SAMNINGUR

Rannís gerir samning við styrkþega fyrir hönd Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna. Ganga skal frá samningi innan tveggja mánaða frá tilkynningu um styrk ella fellur styrkur niður. Hægt er að sækja um frest til að ganga frá samningi en slíkt verður að gera tímanlega. Allir styrkir sem ekki er búið að semja sérstaklega um eru afskrifaðir 1. janúar 2023.

4.2 GREIÐSLUR STYRKTRA VERKEFNA

- Fyrsta greiðsla (80%) greiðist við undirritun samnings.
- Lokagreiðslan (20%) er greidd þegar lokaskýrsla hefur verið samþykkt.

4.3 LOKASKÝRSLUR

Lokaskýrslu skal skila eigi síðar en ári eftir að styrkári lýkur. Í skýrslunni skal tilgreina hvaða árangur náðist á styrktímabilinu. Í henni ber að staðfesta að áætlun hafi verið fylgt eða gera grein fyrir breytingum á verkefninu. Síðasti fimmtungur styrks er greiddur þegar lokaskýrsla hefur verið samþykkt. Hafi lokaskýrsla ekki borist Starfslaunasjóði sjálfstætt starfandi fræðimanna innan árs frá skilafresti, getur stjórn sjóðsins ákveðið einhliða að afskrifa eftirstöðvar styrksins. Hægt er að sækja um frest til skila á lokaskýrslu en slíkt verður að gera formlega áður en upphaflegur skilafrestur lokaskýrslu rennur út. Sé aftur sótt um starfslaun til sama verkefnis verður lokaskýrsla síðasta styrkårs að hafa borist.

Styrkþegar skulu afhenda Rannís eintak af öllum prentuðum útgáfum sem unnar voru fyrir styrk úr Starfslaunasjóði sjálfstætt starfandi fræðimanna, jafnvel þótt útgáfan eigi sér stað eftir að lokaskýrslu hefur verið skilað til Rannís.

5 SIÐA- OG VANHÆFISREGLUR

Stjórn Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna, starfsmenn Rannís og aðrir sem koma að umsýslu umsókna í sjóðinn eru bundnir algerum trúnaði. Farið er með allar umsóknir og matsblöð sem trúnaðarmál. Þessi trúnaðargögn má ekki nota í neinum öðrum tilgangi en við faglegt mat og þau má ekki birta, gefa út eða sýna þriðja aðila með öðrum hætti. Afrit skulu aðeins vera útbúin af trúnaðargögnum þessum ef það þykir nauðsynlegt vegna faglegs mats. Að matsferli loknu skal varðveita umsókn og matsblöð í rafrænu skjalasafni Rannís. Stjórn Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna er meðvituð um að birting eða ólöglegt nýting trúnaðarupplýsinga getur valdið eigendum þeirra óbætanlegu tjóni. Eigandi trúnaðarupplýsinga á rétt á að leita til dómstóls sem lögsögu hefur í málinu og krefjast tiltekinna aðgerða, fara fram á bann við frekari uppljóstrun eða öðrum brotum og/eða setja fram aðrar kröfur sem eigandi upplýsinganna telur viðeigandi. Slíkur réttur eiganda kemur til viðbótar þeim úrræðum sem standa skráðum eiganda eða þeim sem leiðir rétt frá honum (raunverulegum eiganda) til boða.

5.1 VANHÆFISREGLUR

Þegar um vanhæfi umsýsluaðila er að ræða getur viðkomandi stjórnarmaður ekki tekið þátt í umfjöllun um umsóknina. Þetta skal skráð í fundargerðir. Til viðbótar við vanhæfisástæður sem taldar eru upp í Stjórnsýslulögum (nr. 37/1993)¹ valda eftirtalin atriði vanhæfi hjá stjórnarmönnum Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna:

- Náin vinátta, fjölskyldutengsl eða mægðir stjórnarmanns við umsækjanda.
- Persónuleg andstaða stjórnarmanns við umsækjanda.
- Fagleg samkeppni milli stjórnarmanns og umsækjanda.
- Ef stjórnarmaður er umsækjandi þarf hann að segja sig frá umfjöllun um úthlutun viðkomandi styrkárs og þarf þá að kalla inn varamann.

Ef viðkomandi stjórnarmaður er starfsmaður stofnunar eða fyrirtækis og umsókn frá starfsmönnum sömu stofnunar eða fyrirtækis er til umfjöllunar, verður að meta hversu náin tengsl eru við þá starfsmenn og/eða yfirmenn viðkomandi stofnunar. Þessi tengsl þurfa ekki nauðsynlega að leiða til vanhæfis.

Stjórnarmenn eru ábyrgir fyrir því að koma auga á kringumstæður sem skapa þeim vanhæfi við að fjalla um umsóknir.

5.2 MISFERLI

Vakni grunur um misferli, uppspuna, falsanir, ritstuld eða misnotkun í tengslum við umsókn eða styrkt verkefni í umsóknarferli, á styrktímabili eða eftir að styrktímabili lýkur, verður stjórn Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna gert viðvart án undantekninga.

Komist upp um misferli í umsóknarferli, á styrktímabili eða eftir styrktímabil getur stjórn Starfslaunasjóðs sjálfstætt starfandi fræðimanna ákveðið sérstök viðurlög svo sem að hluti eða allt styrkfé verði endurgreitt eða að umsækjanda verði meinað að sækja í sjóðinn.

¹ <http://www.althingi.is/lagas/nuna/1993037.html>

